

РЕШЕНИЕ

№ 253

гр. Варна, 08.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на осемнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Деница Добрева

при участието на секретаря Мая М. Петрова
като разгледа докладваното от Деница Добрева Търговско дело № 20213100900349 по описа за 2021 година

за да се произнесе, съдът съобрази следното:

Производството е образувано по искова молба на М. Й. С., ЕГН *****, К. Б. С., ЕГН *****, действащ със съгласието на своята майка М. С. и ЙОАННА Б. С., ЕГН *****, действаща чрез своята майка и законен представител М. С., всички от гр.Варна, чрез пълномощници адв.Ел.М. и адв.М.Т., срещу ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ЛЕВ ИНС АД, ЕИК 121130788, София, за осъждане на ответното дружество да заплати на ищците обезщетение за понесените от тях неимуществени вреди от смъртта на техния наследодател Б. К.ов С., починал на 05.04.2019г., както следва: на М. С. сумата от 150 000 лева ведно със законна лихва от 26.06.2020г. /15 дни от получаване на поканата на 05.06.2020г., до окончателното изплащане на задължението; на Й. С. – сумата от 150 000 лева, обезщетение за преживените болки и страдания от загубата на нейния баща Б. С. ведно със законните лихви, считано от 26.06.2020 г. до изплащане на задължението и на К. С. – сумата от 150 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на баща му Б. С., настъпила на 05.04.2019 г. ведно със законните лихви върху главницата, считано от 26.06.20г. до окончателното изплащане на задължението.

В исковата молба се излагат съществените за иска обстоятелства, а именно, че ищците са наследници на починалото при ПТП лице – негова съпруга и деца. Твърди се, че на 05.04.2019г. на автомагистрала Хемус в посока гр.Девня – гр.София, наследодателят Б. К.ов С. е починал при ПТП, осъществило се между него като водач на товарен автомобил МАН с рег.№***** и полуремарке - цистерна циментовоз с рег. №***** и друг товарен автомобил ВОЛВО с рег.№***** с прикачено полуремарке рег.№***** с водач С.Г. С., ЕГН *****. За процесното ПТП се твърди постановена присъда по НОХД №19/2020г. по описа на ОС – гр.Шумен, която не е влязла в сила към датата на входиране на исковата молба, в която подсъдимият С. С. е

признат за виновен, че на 05.04.2019г. при нарушаване правилата на ЗДвП /чл.59, чл.97, ал.4 и ал.5 и чл.20, ал.2 от закона/ по непредпазливост причинил смъртта на Б. К.ов С.. Прието било, че непосредствена причина за ПТП между двата товарни автомобили е преустановяване движението на товарния автомобил Волво на платното за движение в условията на намалена видимост /нощем/, без вземане на мерки за правилното обезопасяване. Като пряка последица от произшествието настъпила смъртта на водача на товарния автомобил МАН –Б. С.. Твърди се, че към 1 датата на ПТП причиненият увреждането автомобил е бил застрахован при ответното дружество по риска „Гражданска отговорност“ с крайна дата на покритие 25.10.2019г. и застраховка на ремаркетото с крайна дата 12.02.2020г. Твърди се, че ответното дружество – застраховател на ГО е уведомено на 03.06.2020г. от увреденото лице, която покана е била получена на 05.06.2020г. Въведени са конкретни твърдения относно отношенията между съпрузите и между починалия и неговите деца. Твърди се, че шокът от преживяната загуба е огромен като ищцата М. С. е изпаднала в съС.ие на поС.на апатия, депресия и тревога. Двете деца са загубили безвъзвратно възможността да бъдат отглеждани в хармонична семейна среда. Загубата на съпруг и баща променя завинаги климата в това семейство. Твърди се, че детето Й. е развило невротична и личностна реакция на дистрес, тревожност, депресия, дезадаптация и емоционална нестабилност. По подобен начин наранен от загубата е и синът на починалия К., който също отказва да приеме и преживее загубата на баща си. Детето е в шок, стрес и поС.на мъка от претърпяното. Поради това, ищите претендират обезщетяване на понесените неимуществени вреди в размер на по 150 000 лева за всеки от тях, който считат за справедлив съгласно разпоредбата на чл.52 ЗЗД и вложения в същата смисъл. Въз основа на изложеното ищите претендират, че имат право да насочат пряк иск спрямо застрахователя за обезщетяване на понесените неимуществени вреди ведно със законната лихва върху претендираните главници, считано от 26.06.2020 г. до окончателното изплащане на задължението. Претендират се и сторените по делото разноски.

В срока по чл.367 ГПК е постъпил отговор от насрещната страна ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ЛЕВ ИНС АД, ЕИК 121130788, София, чрез пълномощник адв.Н. Д., за неоснователност на исковете. Не се оспорват материалната легитимация на ищите, настъпилото ПТП на 05.04.2019г. и понесените от ищите вреди от смъртта на Б. С., не се оспорва наличието на застрахователно правоотношение. Оспорва се размера на претенцията като несъобразен с установеното в мотивната част на присъдата на ШОС, съпричиняване на вредите от страна на починалото лице, което също е нарушило правилата на ЗДвП. Ответникът счита за справедлив размер на обезщетяване сумата от по 50 000 лева за всяко от децата и 40 000 лева – за съпругата на Б. С., при отчитане на осъщественото от последния съпричиняване на вредите. Претендира се отхвърляне на исковете в останалата им част. Претендира се съразмерно присъждане на сторените в производството разноски и адв.възнаграждение.

В срока по чл.372 ГПК е постъпила допълнителна искова молба, с която се поддържат предявените вече размери на обезщетяване от по 150 000 лева за всеки от ищите. Оспорват се твърденията на ответника за независимо съпричиняване от страна

на водача на товарен автомобил Волво както и възраженията за съпричиняване от починалото лице. Считат за неоснователно възражението срещу предявения по делото размер на обезщетяване.

Съдебно заседание страните, чрез процесуалните си представител, поддържат становищата си по спора. Претендират разноски.

Съдът, след съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, заедно и поотделно, и по вътрешно убеждение, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Предявен е допустим пряк иск срещу застрахователя по “Гражданската отговорност” на делинквент, допуснал по непредпазливост ПТП, в резултат на което е починал Б. К.ов С.- съпруг на първата от ищците и бащата на другите двама, на основание чл.432 вр.чл.498, ал.3 КЗ.

Установява се удовлетворяване на допълнителна, специална предпоставка за допустимостта на прекия иск на пострадалите срещу застрахователя на гражданската отговорност чл.498, ал.3 КЗ вр. чл.496 КЗ вр. чл.380 КЗ. По делото са ангажирани и неоспорени доказателства за предявяване на предварителна претенция пред застрахователя за обезщетяване на неимуществени вреди, получена 05.06.2020г., като след предявяване на претенцията е изтекъл срока по чл. 498 ал.3 вр. чл. 496 КЗ.

Няма спор между страните, а и от приложената към исковата молба справка от информационната система на Гаранционен фонд, се установява наличие на валидно застрахователно правоотношение по сключена за покритие на гражданска отговорност полица, валидна до 14.05.2019г. за управление на т. а. „Волво“ рег.№***** и оповестена в публичен регистър като действаща към датата на застрахователното събитие 05.04.2019г.

Установени по задължителен за гражданския съд начин са и обстоятелствата по пораждането на отговорността на застрахования водач на т. а. „Волво“ рег.№***** , механизмът на възникване на ПТП и причинната връзка на смъртта на наследодателя на ищците с противоправното поведение на водача С.Г. С.. С влязла сила присъда №260001/29.01.2021г. по НОХД №19/2020г. е ангажирана наказателната отговорност му за престъплението по чл. 343, ал. 1, буква „в”, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК за това, че на 05.04.2019г. при управление на т. а. „Волво“ с рег. № ***** и полуремарке с рег, № ***** на автомагистрала „Хемус”, край гр. Шумен, на км.339, нарушил правилата за движение по пътищата – при спиране по поради независещи от него обстоятелства, да направи това върху лентата за принудително спиране извън платното за движение, като през нощта и при намалена видимост сигнализира спряното пътно превозно средство с предупредителен светлоотразителен триъгълник или включен аварийен сигнал. При невъзможност да отстрани повредата и да продължи движението той е длъжен да вземе мерки за изтегляне на пътното превозно средство от автомагистралата по най-бърз начин“; (чл. 59, ал. 1 от ЗДвП), като и да постави предупредителният светлоотразителен на разС.ие не по-малко от 30 метра от повреденото пътно превозно средство, в пътната лента, заета от него, и срещу посоката на движение на заобикалящите го пътни превозни средства. На автомагистрала и пътища с разрешена скорост на движение над 90 км/ч предупредителният светлоотразителен триъгълник се

поставя на разстояние не по-малко от 100 метра“ чл.97, ал.4 от ЗДвП .

Влязлата в сила присъда е задължителна за граждански съд, разглеждащ последици от конкретното престъпно деяние (чл. 300 ГПК). За това и в настоящото производство е изключена преценката на съда относно осъществяване на деянието, неговата противоправност, както и относно вината на дееца. Тъй като съпричиняващото поведение на пострадалия не представлява елемент от фактическия състав на извършеното деяние, настоящият състав не е обвързан от присъдата, в частта ѝ, в която е обективизирано, че пострадалият е нарушил разпоредбите на чл. 20, ал. 1 и ал. 2 от ЗДвП. Обстоятелствата относно поведението на пострадалия наказателният съд е обсъдил като такива, обуславящи смекчаване вината на дееца. Те, обаче, доколкото не са елемент от престъпния състав /основен или квалифициращ/, са извън обхвата на чл. 300 от ГПК . Следователно, гражданският съд не е обвързан от установеното като факти, нито пък от изводите на наказателния съд, включително дали водят до съпричиняване на вредите между подсъдим и пострадал. Поради това, всяка от страните в исковото производство, след като твърди осъществяване на определени факти, от които черпи права, носи тежестта да ги докаже.

За установяване своевременно релевиращия довод за съпричиняване по делото е допусната САТЕ. От заключението става ясно, че товарната композиция с влекач Волво, управлявана от застрахования водач е спряла в дясната част на дясната лента за движение на автомагистрала Хемус, посока гр. София при пътен възел Белокопитово. Спирането е наложено от констатирана от водача повреда на превозното средство. Експертът акцентира върху липсата на категорични доказателства спрялата композиция да е била с включени габарити или аварийно светлини. Доказателствен дефицит е налице и по въпроса дали светлоотразителния триъгълник(който задължително се поставя, за да укаже авариралото превозно средство) е бил преди това съборен или прегазен от преминаващо МПС(присъдата обвързва само досежно факта, че не е поставен на необходимото разстояние). Същевременно водачът на товарна композиция с влекач MAN се е движел в същата пътна лента, тоест в дясната лента за движение. Водачът на тази композиция вероятно е забелязал своевременно светлините на товарния автомобил, но не е възприел конкретно, че това МПС е спряло на платното на движение. Неосъзнаването на това обстоятелство е довело до фатално забавяне на необходимата реакция. Вещото лице допуска и възможността водачът на композиция с влекач MAN да не е забелязал своевременно светлините поради движещо се пред него високо МПС, а когато ги е възприел, времето за реакция да се е оказало недостатъчно.

Съобразно чл.51, ал.2 ЗЗД, ако увреденият е допринесъл за настъпването на вредите, обезщетението може да се намали. За основателност на възражението за съпричиняване е необходимо да се установи както противоправно поведение на пострадалия, така и че със същото, съобразно конкретните обстоятелства, пострадалото лице е допринесло за настъпване на вредите, т.е. поведението му да е в пряка причинна връзка с вредоносния резултат. Според съдебна трайната практика релевантен за съпричиняване на вредата от страна на увредения е само онзи конкретно установен принос на последния, без който не би се стигнало, наред с проявеното от виновния за непозволеното увреждане, неправомерно поведение вредоносен резултат. Тоест не

всяко поведение на пострадалия, действие или бездействие, дори и когато не съответства на предписаното от закона, може да бъде определено като съпричиняващо вредата по см. на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, а само това, чието конкретно проявление се явява пряка и непосредствена причина за произлезлите вреди.

В случая по делото няма обективни данни, от които да може да се изведе, че водачът на композиция с влекач MAN е могъл своевременно да възприеме като препятствие на пътя превозното средство, управлявано от застрахования при ответника водач. Възраженията, с които ответникът обосновава възражението си – за несъобразена с пътните условия скорост на движение останаха недоказани по делото. На първо място няма данни дали спрелият на необозначено за целта място автомобил е бил със включени светлини, като и дали изискуемия за поставяне светлоотразителен триъгълник е бил поставен прав. Ясно е единствено, че триъгълникът не се е намирал на изискуемото според закона разстояние. Данни за видимостта на пострадалия не са събрани. При тази доказателствен дефицит по делото съдът не би могъл да извърши обоснована преценка за условията, с които водачът е следвало да съобрази скоростта си на движение, а оттам и за поведение на Б. С., което по някакъв начин е обусловило настъпилия летален резултат. След като липсва яснота дали водачът на спрелия автомобил надлежно е обозначил препятствието, практически липсват изходни данни, от които може да се направи извод, че пострадалият е могъл в тъмната част на денонощието да възприеме опасността и да предприеме съответна реакция. Спирането на товарни моторни средства на магистрален път не може да се предполага от останалите участници в движението. Поначало законът не поставя изискване увреждащото поведение да е виновно, достатъчно това поведение с оглед целия комплекс от събития да е допринесло общо за настъпилия резултат. Такъв принос обаче не се установи при условията на дължимото пълно насрещно доказване.

Относно понесените от ищците болки и страдания съдът кредитира заключението на допуснатата по дело съдебно-психиатрична експертиза. От същата се установява, че всеки от ищците е възприел внезапната загуба на Б. С. като тежка психотравма. Съпругата на починалия М. С. и синът му К. С. в първите часове след научаване за загубата са развили остра стресова реакция, последвала от разгърнат картина на реакция на скръб. Загубата за К. С. е настъпила в неговата ранна юношеска възраст, което е наложило на ищеца да поеме несвойствени за възрастта му отговорности. Ищцата Й. С. по време на психотравмиращото събитие е била на много ниска възраст, поради което при нея липсват ясни и трайни спомени. Последиците от загубата при нея са свързани със семейната ситуация, в която израства. Липсата на бащината фигура, която е проекция на сигурност и закрила неминуемо се отразява на цялостното осъзнаване и позициониране на личността. Към момента на обследване от вещото лице, същото констатира остатъчни депресивни симптоми у М. С., които отговарят на диагноза лека депресивен епизод с протрахиран ход. Психопатологични симптоми не се наблюдават при децата К. и Й. С.и. Вещото лице посочва и значителното завишеното, до степен на наднормено, на телесното тегло на М. и К. С.и, което според експерта може да се разглежда като психосоматична реакция на стреса.

Свидетелите Л.Ж. и Д.З. свидетелстват за близките и топли отношения в семейството преди кончината на Б. С.. След инцидента се наложило М., заедно с

децата, да напусне жилището, което до тогава семейството обитавало. В същото жилище живеела и свекърва ѝ, която също много тежко понасяла загубата, а поведението и скръбта ѝ се отразявали неблагоприятно на децата. Св. Ж. сочи още, че М. и понастоящем продължава да понася тежко загубата. Изнася също, че след като научил за смъртта на баща си, К. се затворил в себе си, не искал да комуникира, разстройвал се при спомена за баща си. Св. З. изнася, че и М. се разстройва много, когато си спомня за живота със съпруга си.

При определяне на застрахователното обезщетение се прилагат разпоредбите на чл. 51 и чл. 52 ЗЗД, като обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда съобразно принципа на справедливостта /ППВС № 4/23.12.1968г./ С ППВС № 4/68г. са дадени задължителни указания по приложението на чл.52 ЗЗД за изясняване на понятието "справедливост" по вложения от законодателя смисъл в посочената норма, които не са загубили актуалност и съгласно които това понятие не е абстрактно, а всякога обусловено от редица конкретни и обективно съществуващи обстоятелства - начинът на извършване на деликта, характерът на увреждането, произтичащите от него физически и психологически последици за увредените лица, възраст на пострадалия, социално положение, отношение между него и ищците, които решаващият съд е длъжен не само да посочи, но и да ги прецени в тяхната съвкупност.

При прилагане на тези критерии в процесния случай съдът съобразява внезапността на понесената от ищците загуба, дълбоката емоционална и практически незаличима травма от смъртта на пострадалия, която е повлияла вкл. и на здравословното състояние на ищците М. и К. С., а по отношение на ищцата Й. С. и факта, че тази загуба я е лишила от възможността да познава и дори да има спомен за един от родителите си. Така изложените обстоятелства дават на съда основание да приеме, че претендираното от ищците обезщетение отговаря на заложения принцип за „справедливост“. Исковете подлежат на уважаване в цялост.

Съгласно чл. 429, ал. 3, изр. 2-ро КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 и чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, застрахователят дължи на увреденото лице лихвите за забавата на застрахования по застраховка „ГО на автомобилистите“, считано от по[1]ранната дата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от застрахования делинквент или от увреденото лице, вкл. чрез предявяване от последното на застрахователна претенция, стига лихвите да са в рамките на лимита на отговорност на застрахователя, определен от размера на застрахователната сума. В процесния случай, доколкото не е спорно, че писмена претенция към застрахователя е подадена от пълномощник на ищците и е получена на 5.06.2020г.(видно от известие за доставяне на л. 14), считано от следващата дата ответникът е изпаднал в забава. Ответният застраховател не се е позовал на обстоятелства, изключващи забавата му. Ето защо, доколкото лихвата не би превишила застрахователната сума, в полза на ищците следва да се присъди и законната лихва, считано от 26.06.2020г. до окончателното изплащане на задълженията.

По разностите:

На основание чл.78, ал.6 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати държавна такса в размер на 18 000 лв и разноски за вещи лица в размер на 600 лева.

С оглед изхода на спора пред на процесуалния представител на ищите адв. Е. Л. М. се присъжда адв.възнаграждение по реда на чл.38 ал.1 т.2 вр.ал.2 ЗАдв. в размер на по 10650лв за осъществената от него адв.защита.

Водим от горното:

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ЛЕВ ИНС АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление гр. София, бул.“Симеоновско шосе“ 67А **ДА ЗАПЛАТИ** на М. Й. С., ЕГН *****, от гр***** сумата от**150 000(сто и петдесет хиляди) лева**, представляваща обезщетение за понесените неимуществени вреди от преживени болки и страдания от смъртта на нейния съпруг Б. К.ов С., починал на 05.04.2019г., ведно със законна лихва от 26.06.2020г. до окончателното изплащане на задължението.

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ЛЕВ ИНС АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление гр. София, бул.“Симеоновско шосе“ 67А **ДА ЗАПЛАТИ** на К. Б. С., ЕГН *****, от гр***** сумата от**150 000(сто и петдесет хиляди) лева**, представляваща обезщетение за понесените неимуществени вреди от преживени болки и страдания от смъртта на неговия баща Б. К.ов С., починал на 05.04.2019г., ведно със законна лихва от 26.06.2020г. до окончателното изплащане на задължението.

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ЛЕВ ИНС АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление гр. София, бул.“Симеоновско шосе“ 67А **ДА ЗАПЛАТИ** на Й. Б. С., ЕГН *****, действаща чрез своята майка и законен представител М. С., от гр***** сумата от **150 000(сто и петдесет хиляди) лева**, представляваща обезщетение за понесените неимуществени вреди от преживени болки и страдания от смъртта на нейния баща Б. К.ов С., починал на 05.04.2019г., ведно със законна лихва от 26.06.2020г. до окончателното изплащане на задължението.

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ЛЕВ ИНС АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление гр. София, бул.“Симеоновско шосе“ 67А **ДА ЗАПЛАТИ** в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд - гр.Варна в Централна кооперативна банка /ЦКБ/ клон Варна, BIC CECBVBGSF, IBAN BG25 CECB 9790 31C8 следните суми: **18 000 лв. (осемнадесет хиляди лева)**, представляваща дължима по делото държавна такса по основателния размер на иска, на основание чл.78 ал.6 от ГПК и сумата от **600 лв. (шестстотин лева)**, представляваща авансирани от бюджета разходи за допуснатата експертиза по основателна претенция , на осн. чл. 78 ал.6 ГПК.

УКАЗВА на длъжника ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ЛЕВ ИНС АД, ЕИК 121130788, че следва да представи на съда доказателства за заплащане на присъдена сума, като при пропускане на 7-дневен срок след влизане в сила на решението, в полза на бюджета ще бъде издаден служебно изпълнителен лист, като в него допълнително ще бъде начислена и такса от 5 лв. и законна лихва по чл. 1 от ЗЛДТДПДВ, на осн. чл. 109 от ПАС.

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ЛЕВ ИНС АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление гр. София, бул.“Симеоновско шосе“ 67А **ДА ЗАПЛАТИ** на адв. Е. Л. М., ЕГН ***** от АК-гр.Варна сумата от **10 650 лв.** (десет хиляди шестстотин и петдесет лева), представляваща адвокатско възнаграждение за осъществена безплатна правна помощ, на осн. чл.38 ал.1 т.2 вр.ал.2 ЗАдв. вр. чл. 78, ал. 1 от ГПК.

На основание чл.127, ал.4 от ГПК присъдените суми с решението могат да бъдат заплатени на ищците по банкова сметка, открита в „Алианц Банк България“ АД, посочена на стр. 6 от исковата молба.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването на страните пред Варненския апелативен съд.

Решението да се връчи на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____